

TỌA ĐÀM NHÂN SINH HẠNH PHÚC

(Giảng Giải Đệ Tử Quy)

Tập 12

Giám định: Lão pháp sư Tịnh Không

Chủ giảng: Thầy Thái Lễ Húc

Địa điểm: Học hội Tịnh tông Đài Nam, Đài Loan

Thời gian: 15/02/2005 - 23/02/2005

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Chư vị bằng hữu, chào mọi người! Vừa rồi chúng ta nói đến Thái Thuận đi hái dâu tằm, bởi vì ông biết mẹ mình thích ăn ngọt, cho nên ông dùng một cái giỏ chuyên đựng quả ngọt, bản thân ông thì ăn quả chua. Hiếu tâm như vậy đã cảm động bọn cướp, họ liền thả ông về; không chỉ thả ông về, họ còn lấy một ít thức ăn trong sơn trại tặng cho ông. Thưa các bạn, nếu bạn là Thái Thuận thì bạn có nên lấy không? Không nên! Người ta thành tâm thành ý thì phải làm sao? Họ nói: “Cầu xin bạn đó, cảm về hiếu kính mẹ của bạn đi”, vậy có nên nhận không? Nên! Sao mọi người lại thay đổi nhanh như vậy? Nên nhận hay không? Nên! Được, Thái Thuận nghe ý kiến của mọi người nhận quà tặng mang về nhà, mang về nhà vừa ngồi xuống đột nhiên người của quan phủ đến: “Gạo của nhà Trương Tam sao lại ở trong nhà của ông? Rau của nhà Lý Tứ sao lại ở trong nhà ông? Nào, hãy bắt ông ta lại”, vậy thì phải làm sao? Lúc này bạn có một trăm cái miệng cũng không biện bạch được. Vì vậy, Không phu tử nói: “Quân tử có chín điều nghĩ tới”, chín điều nghĩ tới chính là bạn gặp phải rất nhiều tình huống thì phải phản tỉnh như thế nào, quán chiếu như thế nào? Trong đó có một điều gọi là “thấy lợi phải nghĩ xem có hợp nghĩa không”. Khi bạn muốn nhận bất kỳ đồ gì của ai, trước tiên phải suy xét nguồn gốc của nó có trong sạch, có bình thường hay không. Những thứ trong sơn trại này đều từ đâu mà có? Do trộm cướp mà có. Cho nên lúc này tuyệt đối không thể nhận.

Thưa các bạn, bạn nghe xong câu chuyện của Thái Thuận, ấn tượng có sâu sắc không? Vì vậy trong khi chúng ta kể chuyện, một điểm rất quan trọng đó là phải giảng đạo lý trong đó cho con trẻ nghe, như vậy mới có thể phối hợp lý sự viên dung. Nếu bạn chỉ kể [nội dung câu] chuyện, kể xong thì con bạn chỉ biết nói: “Con nghe chuyện này rồi.” Nếu bạn không kể chuyện mà chỉ kể đạo lý cho chúng, chúng nghe chưa được năm phút liền nói: “Mẹ ơi, con muốn đi ngủ.” Vì vậy, phải phối hợp tốt giữa lý và sự thì người nghe mới cảm thấy thật sự có thu

hoạch. Cho dù bạn là giáo viên hay phụ huynh đều có thể vận dụng trong khi kể chuyện mà dung nhập một số đạo lý, một số nhắc nhở và gợi ý trong đời sống.

Chúng ta kể cho các em nghe những câu chuyện này và nói: “Các em xem, người con hiếu thảo ngày xưa, ý nghĩ đầu tiên đều là nghĩ đến cha mẹ, các em nhỏ à, các em có biết mẹ mình thích ăn gì không?” Vừa hỏi thì chúng đều suy nghĩ hồi lâu, có vài em tương đối có lương tâm nên nhớ ra được, nhưng đa số đều không nhớ ra. Tôi thấy tình thế khó xử của chúng, tôi liền hỏi: “Vậy mẹ có biết các em thích ăn gì không?” Các em liền tươi cười rạng rỡ ngay: “Đương nhiên là biết”, còn có thể kể ra vài món. Tôi tiếp tục nói với chúng: Các em xem, mẹ đều biết các em thích ăn gì, còn các em lại không biết mẹ thích ăn gì, như vậy có công bằng hay không? Các em xem, mẹ yêu thương các em như vậy, các em lại không hề yêu thương mẹ, cho nên hôm nay về nhà có bài tập gì? “Phải biết rõ mẹ thích ăn gì”, như vậy các em mới có thể làm được “cha mẹ thích, dốc lòng làm”. Sau này ra ngoài mua đồ đừng mua món mình thích ăn trước, mà phải học theo các vị thánh hiền. “Chớ tự ti, chớ tự bỏ, thánh và hiền, dần dần đạt”, chúng ta lấy các vị làm tấm gương, trước tiên mua những món mẹ thích ăn, những món cha thích ăn.

Thực ra cha mẹ đều rất quan tâm đến tình hình sức khỏe của chúng ta. Một người muốn khỏe mạnh thì thân tâm nhất định phải điều hòa. Người Trung Quốc lại nói: “Họa từ miệng ra, bệnh từ miệng vào”, vì vậy ăn uống phải hết sức chú ý, nếu không hiện nay đã xuất hiện một đồng bệnh văn minh. Thưa các bạn, bạn có chắc là mình sẽ không mắc bệnh văn minh không? Sao mọi người đều không có ai giơ tay lên vậy? Tri thức là sức mạnh, tri thức đúng đắn mới có thể cho bạn tin tâm, cho nên bạn cũng không cần lo lắng. Làm sao để bản thân ăn uống được khỏe mạnh, kiến thức này đã có rất nhiều người bỏ ra mấy chục năm trong cuộc đời của họ để nghiên cứu rồi, mọi người có cần học từ đầu không? Có cần không? Không cần. Vì vậy tôi thường nói: “Đứng trên vai của người khổng lồ có thể nhìn được xa hơn.” Thưa các bạn, ai là người khổng lồ? Chúng ta muốn dạy trí tuệ cho con cái, thì Khổng phu tử, Mạnh phu tử chính là người khổng lồ, bạn có thể trực tiếp học trí tuệ, kinh nghiệm của các ngài. Ví dụ nói về phương diện sức khỏe, ai là người khổng lồ? Bạn có thể đến nhà sách xem, những sách nào nói về sức khỏe bán rất chạy, bạn có thể học hỏi họ.

Rất nhiều năm trước đây, tôi có vinh dự được đọc quyển Toàn Thể Thân Tâm Linh Khỏe Mạnh của tiến sĩ Lô Cửu Nam, trong đó có đề cập đến việc nên ăn ít thịt, ăn nhiều rau thì mới khỏe mạnh. Vì sao nên ăn ít thịt? Chúng ta phải tìm hiểu. Người hiện nay thân thể không khỏe mạnh là do dinh dưỡng không đầy

đủ hay là do dinh dưỡng quá dư thừa? Do quá dư thừa. Nhưng mà bạn xem, rõ ràng là dinh dưỡng quá dư thừa, nhưng trong đầu óc của con người đều dừng ở điều gì? Có phát hiện ra con người dường như chậm đi nửa nhịp không? Vẫn dừng lại ở chỗ sợ cái này không đủ, sợ cái kia không đủ, bạn xem điều chúng ta sợ rất ít khi xảy ra. Hiện nay muốn tìm đứa trẻ suy dinh dưỡng cũng không dễ, bạn phải ngồi máy bay đến châu Phi tìm, ở Đài Loan thật sự tìm không ra. Tìm được đều là lớp giảm béo trong kỳ nghỉ hè, kỳ nghỉ đông, có đúng không? Ở đó nhảy, nhảy cả buổi, sau đó trong lòng đứa trẻ này nghĩ: “Chỉ cần mình chịu đựng qua ngày hôm nay, ngày mai thì có thể đi ăn ở McDonald’s.” Giảm béo như vậy có tác dụng không? Không bắt tay từ căn bản, ở đó chảy mồ hôi thì bụng của chúng càng đói hơn. Vì vậy, vấn đề hiện nay không phải là dinh dưỡng không đầy đủ, mà là dinh dưỡng quá dư thừa.

Thực ra nhu cầu chất đạm của con người không quá nhiều, thông thường người ta cho rằng thịt có nhiều chất đạm, thực ra ăn quá nhiều chất đạm sẽ gây tổn hại gan, tổn hại thận. Nhu cầu chất đạm một ngày của một người là từ 40g đến 60g là đủ. Thực ra, chất đạm trong thực vật không ít hơn động vật, những thực phẩm như đậu phộng, củ mài, rong biển đều chứa chất đạm rất tốt. Khi chất đạm của chúng ta quá dư thừa thì cơ thể của chúng ta có tính axit, có câu: “Thể chất có tính axit là nguồn gốc, môi trường thích hợp của các bệnh mãn tính.” Vì sao vậy? Chúng ta suy nghĩ một chút, nếu cơ thể của bạn có tính axit cao, tất cả nội tạng của bạn đều ngâm trong đó, nửa đêm bạn có nghe thấy gan của bạn nói: “Tôi sắp nghẹt thở rồi”, hoặc là dạ dày của bạn nói: “Tôi sắp chịu không nổi rồi”, bạn có nghe thấy không? Không nghe thấy sao? Bạn là chủ nhân sao lại không có trách nhiệm như vậy? Những nội tạng này ngâm trong môi trường có tính axit thời gian dài thì chức năng của chúng rất dễ suy thoái, vì vậy mới có nhiều bệnh mãn tính càng ngày càng sớm xuất hiện. Tôi cũng từng nghe một em mười tám tuổi bị đột quỵ mà chết, không biết còn ai bị sớm hơn nữa không? Chuyện này tôi nghe được vào mấy năm trước. Cho nên bạn xem, bệnh mãn tính đều liên tục đến sớm hơn, bởi vì con người ăn uống sai rồi.

Không chỉ nội tạng dễ dàng bị suy kiệt, mà hiện nay còn có một loại bệnh cũng rất nguy hiểm, gọi là “bệnh loãng xương”, nghe nói loại bệnh này là một trong mười nguyên nhân hàng đầu gây chết người sau này. Tại sao vậy? Khi bạn bị loãng xương rất nghiêm trọng, có khi bạn hắt hơi cũng sẽ như thế nào? Xương liền bị gãy. Mọi người đừng bị tôi dọa sợ, cũng không phải do tôi tự nói ra, mà là báo chí nói. Chúng ta thường nói, người già sợ nhất điều gì? Sợ ngã, bởi vì một

khi ngã có thể sẽ bị vỡ xương, không đứng lên được nữa. Ngày nay không chỉ người già ngã mới bị vỡ xương, mà rất nhiều người trẻ hiện nay đi xét nghiệm, ví dụ như khi tôi đi xét nghiệm, nét mặt người xét nghiệm cũng không được tốt lắm: “Anh tạm đạt tiêu chuẩn.” Chúng ta không thể ba, bốn mươi tuổi đi xét nghiệm, xét nghiệm ra là xương cốt của người tám mươi tuổi, vậy thì phiền phức rồi.

Vậy tại sao thể chất có tính axit lại gây loãng xương? Bởi vì thân thể tựa như một nhà máy hóa chất lớn, nó phải duy trì sự cân bằng giữa chất axit và kiềm. Bởi vì trong cơ thể của bạn toàn là chất axit thì cơ thể sẽ chịu không nổi, cho nên nó cần phải lấy chất kiềm ra để trung hòa, mà chất kiềm lớn nhất trong cơ thể con người là canxi. Nơi nào là kho chứa chất canxi vậy? Là xương của bạn, cho nên mỗi ngày canxi trong xương thấm ra ngoài từng chút một, lâu ngày sẽ bị loãng xương. Vì vậy, thức ăn phải cân bằng, các loại thịt có chứa chất đạm quá cao thì không được ăn quá nhiều.

Hơn nữa, trong thịt không chỉ có chất đạm quá cao, mà trong thức ăn còn có độc tố hữu hình và độc tố vô hình. Độc tố hữu hình là gì? Chúng ta xem thử, hiện nay gà nuôi trong bao lâu thì được? Lâu như vậy sao? Khoảng năm, sáu tuần lễ; trước đây phải nuôi trong bao lâu? Nửa năm. Thật sự là khoa học kỹ thuật phát triển, có hay không? Nhưng tại sao có thể nuôi nhanh như vậy? Người Trung Quốc thường nói phải “tuân theo phương pháp tự nhiên”, nhưng cách nuôi này đều không thuận theo tự nhiên, nhất định phải tiêm cái gì? Tiêm rất nhiều chất kích thích sinh trưởng và thuốc kháng sinh. Mà những thứ thuốc này cuối cùng vào bụng của ai? Của chúng ta. Đúng vậy. Tôi nhớ khi đó tôi vẫn chưa ăn chay, tôi ăn miếng thịt gà, vừa mở ra nhìn thì thấy toàn là mỡ. Đó là cái gì? Là hoóc-môn. Vì thế hiện nay các bé gái nhỏ có kinh nguyệt càng ngày càng sớm, có bé còn chưa được mười tuổi đã có kinh nguyệt rồi, kinh nguyệt có càng sớm thì tuổi thọ của các em càng ngắn. Cho nên những loại thức ăn này đều đang tàn hại thể hệ sau của chúng ta, chúng ta làm cha mẹ không thể không thận trọng, sau đó thân thể của chính mình cũng cần phải cẩn thận mà yêu thương bảo vệ.

Ngoài những độc tố hữu hình này ra, còn có độc tố vô hình. Chúng ta suy nghĩ một chút, khi động vật bị giết hại, tâm trạng của nó chắc chắn vô cùng hoảng sợ, vô cùng phẫn nộ. Bản thân chúng ta có thể suy ngẫm thử, mỗi lần bạn tức giận thì phải mất bao nhiêu ngày mới có thể lắng xuống? Ba ngày. Tại sao vậy? Bạn có từng thấy ai sau khi tức giận mà tinh thần sáng khoái không? Không có. Bởi vì khi tức giận thì độc tố của tuyến thượng thận rất nhiều, tuyến đó tiết ra lượng lớn độc tố, toàn thân của bạn sẽ mệt mỏi. Khi con vật bị giết, toàn thân nó phần

nộ, liền tiết ra rất nhiều độc tố. Vì vậy thịt mà chúng ta ăn, trong đó chứa rất nhiều thứ không tốt nên mới khiến con người hiện nay mắc một đồng “bệnh văn minh”.

Không chỉ ăn thịt gây nguy hại đối với cơ thể, mà việc chăn nuôi số lượng lớn những súc vật này cho loài người ăn, sẽ gây nguy hại rất lớn đối với toàn bộ trái đất của chúng ta. Nguy hại thế nào? Rất nhiều bạn nói: “Sao thầy giảng lại phức tạp vậy, tôi chưa từng nghĩ đến điều này.” Thực ra toàn bộ trái đất hoàn toàn là cùng chung một thể sanh mạng, kéo một sợi tóc động toàn thân, bạn không nên xem thường những gì mình ăn hằng ngày, nó đang ảnh hưởng đến sự sống còn của toàn bộ trái đất! Bởi vì nhân loại ăn thịt nhiều, cho nên phải chặt đi rất nhiều rừng nguyên sinh để trồng những loại lúa mạch, ngũ cốc. Rừng nguyên sinh bị chặt đi sẽ gây ảnh hưởng thế nào? Đất đá sạt lở, rất nhiều thổ nhưỡng đều bị trôi đi. Hơn nữa, rừng nguyên sinh là cái gì của trái đất? Lá phổi, giống như lá phổi của con người, đang giúp bạn lọc đi rất nhiều không khí bẩn. Khi rừng nguyên sinh càng ngày càng ít đi thì chất lượng không khí của toàn bộ trái đất càng ngày càng kém.

Cho nên tại sao thời tiết của chúng ta hiện nay không được ổn định như vậy? Ngay cả Mexico cũng có tuyết rơi, Mexico là vùng nhiệt đới cũng có tuyết rơi, nhiệt độ không khí vô cùng khác thường, danh từ hiện nay gọi là “hiệu ứng nhà kính”. Trước đây chúng ta đều thuộc lòng về hiệu ứng nhà kính, tại sao lại tạo nên hiệu ứng nhà kính vậy? Là do nhân loại thải ra rất nhiều khí thải, còn do lá phổi của trái đất đang bị cắt đi từng chút một. Thực ra số lượng ngũ cốc trồng cho gia súc ăn, những ngũ cốc này nếu dùng cho con người ăn chắc chắn sẽ không có ai chết đói. Ngoài việc ảnh hưởng đến không khí, đất đai thì nguồn nước cũng bị ảnh hưởng trực tiếp. Bởi vì nuôi nhiều động vật như vậy, chúng sẽ thải ra nhiều cái gì? Phân và nước tiểu, những thứ này sẽ làm ô nhiễm đất đai, ô nhiễm nguồn nước.

Thực ra nhân loại có thể sống tương đối nhẹ nhàng, tương đối sạch sẽ, chỉ cần chúng ta biết cách lựa chọn thói quen ăn uống có lợi cho bản thân, có lợi cho môi trường, thực ra chúng ta bảo vệ môi trường chính là mỗi ngày đều đang thực hành “lợi mình lại có thể lợi người”, có sao lại không làm? Cho nên khi bạn ăn cơm cũng phải cảm thấy có sứ mệnh, đó là vì sự khỏe mạnh của trái đất. Khi chúng ta có kiến thức đúng đắn thì mới có thể thật sự chăm sóc tốt thân thể, mới có thể làm được “cha mẹ thích, dốc lòng làm”.

Câu tiếp theo: “*Cha mẹ ghét, cẩn thận bỏ.*” Những thói quen xấu mà cha mẹ không muốn chúng ta có thì chúng ta phải nhanh chóng bỏ nó đi; hoặc là bạn

kết giao với một số bạn bè, khiến cho cha mẹ mỗi ngày đều rất lo lắng thì chúng ta nên có sự chọn lựa, bởi vì ảnh hưởng của bạn bè đối với chúng ta vô cùng lớn. Thừa các vị phụ huynh, bạn có lo lắng sau này con cái sẽ kết giao với bạn bè không tốt không? Có lo lắng hay không? Lo lắng có ích gì không? Vậy phải làm sao? Phải nâng cao khả năng phán đoán của con trẻ đối với người khác thì chúng mới biết gần gũi người lương thiện, chúng mới biết tránh xa bạn xấu, gọi là “kính trọng nhưng tránh xa”. Hơn nữa, khi chúng kính trọng nhưng tránh xa, chúng cũng sẽ biết được “mình cố gắng làm tốt thì sẽ cảm động những người bạn này”.

Làm sao để con trẻ biết cách chọn lựa bạn bè? Thật sự chúng ta đã đang học rồi, phải nhìn vào đâu để biết một người có đức hạnh hay không? “Hiếu đạo.” Cho nên một người có đáng để kết giao hay không, bạn chỉ cần phán đoán họ thực hành Đệ Tử Quy được bao nhiêu? Vì vậy, tôi nói với rất nhiều bạn bè rằng Đệ Tử Quy là kính chiếu yêu, bạn muốn chọn bạn bè hay chọn người bạn đời, dùng Đệ Tử Quy chiếu một chút thì lập tức biết có được hay không, cho nên Đệ Tử Quy là kính chiếu yêu. Đệ Tử Quy cũng là kính hiển thánh, bạn sẽ nhìn ra được người bạn này làm được rất nhiều [điều trong Đệ Tử Quy], người bạn như vậy thì nên kết giao suốt đời.

“Cha mẹ ghét”, chúng ta bắt đầu nói từ thói quen. Có ba phạm nhân cùng bị giam trong một nhà tù, may là gặp được trưởng giám ngục cũng rất nhân từ, thấy họ đã phạm sai lầm cũng dùng *tứ nhiếp pháp* đối với họ, nhiều lần mời họ dùng cơm, tặng quà cho họ. Ông nói với họ: “Ba người các anh vào đây phải bị giam ba năm, các anh có nguyện vọng gì không? Nếu tôi làm được thì tôi sẽ giúp các anh.” Người thứ nhất là người Mỹ, anh ta không cần suy nghĩ liền nói: “Cho tôi một bao thuốc lá.” Trưởng giám ngục nói: “Được, không thành vấn đề”, đưa bao thuốc cho anh rồi đóng cửa ngục lại. Người thứ hai là người Ý, thừa các bạn, bạn có ấn tượng như thế nào về người Ý? Ấn tượng như thế nào? Mọi người đều không quen biết người Ý sao? Họ rất lãng mạn, rất nghệ thuật có đúng không? Nói nghe hay như vậy, nhưng tiếng Trung Quốc thì gọi là háo sắc. Anh ta suy nghĩ rồi nói: “Tôi cần một cô gái.” Trưởng giám ngục nói: “Được, tôi vẫn giúp được”, rồi nhốt anh ta lại. Người thứ ba là người Do Thái, người Do Thái rất giỏi buôn bán, anh ta nói: “Cuộc đời của tôi đã sai lầm rồi, nên phải ghi nhớ bài học này, vì vậy ông có thể cho tôi một chiếc điện thoại để liên lạc với bên ngoài hay không?” Ông ấy nói: “Được, không thành vấn đề”, liền tặng cho anh ta chiếc điện thoại.

Ba năm sau, cửa ngục của ba phạm nhân này mở ra, cửa ngục đầu tiên giam người Mỹ vừa mở thì anh xông ra: “Diêm đâu? Diêm đâu? Diêm của tôi đâu?” Trong ba năm đó anh ta nghĩ điều gì? Mỗi ngày ngồi đó run rẩy, tại sao lại quên xin diêm vậy! Thời gian ba năm của anh ta tiêu tốn vào đâu? Tiêu tốn vào thói quen xấu này của anh ta. Thưa các bạn, nếu một người hình thành thói quen xấu, thì cuộc đời này họ không thể làm chủ chính mình được, đều bị thói quen xấu dắt đi. Người như vậy có nhiều không? Nhiều. Làm sao để cuộc đời của một người không bị những thói quen xấu này dắt đi? Dạy tốt từ lúc nhỏ, từ nhỏ có chí hướng thì sẽ không chơi bời mất hết ý chí. Người Mỹ này có thói quen xấu hút thuốc, nếu không hút thuốc thì rất khó chịu.

Chúng ta không nên cười người Mỹ, thực ra có thể chúng ta cũng đang có một số thói quen xấu, nếu mỗi ngày không làm thì rất đau khổ. Là những chuyện gì vậy? Ví dụ như việc xem phim dài tập, mỗi lần xem xong thì nói: “Sao diễn lại tẻ nhạt như vậy, thật sự là loạn hết rồi”, nhưng hôm sau thì vẫn ngoan ngoãn ngồi đó xem tiếp. Xem phim đều là xem cuộc đời của người khác, mỗi ngày hao tốn nhiều thời gian như vậy, nhưng có ích gì cho cuộc đời của mình hay không? Không có. Từng ngày trôi qua, việc cần làm thì không làm, khi muốn làm thì có thể không còn cơ hội nữa. Cho nên Khổng lão phu tử [từng có lần] đứng bên bờ sông nói một câu: “Khổng tử đứng bên bờ sông nói: chảy đi hoài như thế kia, ngày đêm không ngừng.” Bạn xem, Khổng phu tử nhìn thấy nước chảy lập tức nghĩ đến thời gian giống như nước chảy vậy, một đi không trở lại. Vì vậy, chúng ta không nên để cho sanh mạng của chúng ta hao tổn vô ích vào những việc không có lợi ích cho bản thân.

Người thứ hai, chữ “ghét” này, chúng ta vừa nhắc tới, hút thuốc không tốt, thói quen xấu của người thứ hai là gì? “Sắc”, háo sắc. Tôi từng nói với học sinh trung học: “Háo sắc là thói quen rất không tốt, các em có thể thể hội được không?” Các em trả lời: “Có thể, bởi vì ‘trên đầu của chữ sắc là một con dao’.” Trung Quốc tạo chữ có lợi hại không? Lợi hại. Trên đầu chữ “sắc” là một con dao, con dao này sẽ như thế nào? Sẽ phá hủy cuộc đời của bạn, sẽ phá hủy hạnh phúc của một gia đình, cũng có thể phá hủy sự hưng suy của một quốc gia. Có đúng không? Bạn xem thời nhà Đường, khi Đường Huyền Tông chưa gặp Dương Quý Phi, ông là “Khai Nguyên thịnh thế”, cũng rất tận tâm tận lực trị vì quốc gia. Sau khi gặp Dương Quý Phi thì trở thành như thế nào? “Loạn An Sử.” Cho nên thưa các bạn, sự suy bại của nhà Đường, ai là người phải chịu trách nhiệm lớn nhất? Ai vậy? Phái nam đều nói là Dương Quý Phi, phái nữ đều nói là Đường Huyền Tông.

Nhưng chân lý thì chỉ có một, đó là “sắc không mê người, mà người tự mê”, vì vậy căn bản vẫn là do Đường Huyền Tông đúng không? Nếu lúc Đường Thái Tông vẫn còn, Dương Quý Phi có đến thì có thể cũng chẳng có tác dụng gì, bởi vì ông niệm niệm đều coi trọng giang sơn xã tắc. Vì vậy, đòi người gặp phải rất nhiều vấn đề không nên đùn đẩy trách nhiệm, mà phải như thế nào? Phải xét lại bản thân, đây mới là nguyên nhân thật sự.

Người Ý này háo sắc, cánh cửa vừa mở ra, anh ta vẫn chưa bước ra ngoài thì đã nghe được rất nhiều âm thanh gì? Là tiếng của trẻ con. Rất nhiều học sinh trung học nghe xong đều cười ha ha... Tôi liền hỏi các em: “Người Ý thâm hơn hay là người Mỹ thâm hơn?” Đều rất thâm đúng không! Các em nói: “Người Ý thâm hơn”, người trả lời là một em nữ sinh, em nói: “Bởi vì anh ta vừa ra tù, không chỉ phải lo cho cuộc sống của bản thân mình mà còn phải chăm sóc cho rất nhiều con nữa.” Xin hỏi anh ta có thể chăm sóc nổi không? Có thể không? Tôi tin rằng bạn đều có thể phán đoán đúng đó, bởi vì anh ta chỉ là buông thả dục vọng, không khởi lên được tâm trách nhiệm của bản thân.

Thông qua câu chuyện này, tôi nói với học sinh: “Khi tìm đối tượng thì phải tìm đối tượng như thế nào?” Tìm người có tinh thần trách nhiệm. Tôi tìm một em học sinh, bình thường không nghiêm túc quét dọn, làm việc; thường không nộp bài tập, tôi gọi em đứng dậy: “Em đứng lên, em không được kết hôn đâu đó!” Em đó giật mình không biết tôi đang nói cái gì. Tôi nói: “Ngay cả bản thân em cũng không chăm sóc tốt, không thể chịu trách nhiệm với bản thân mình, em không đủ tư cách để kết hôn; kết hôn sẽ hại thế hệ sau, còn chưa chăm sóc được bản thân thì không được kết hôn đâu đó.” Em học sinh này sẽ nhớ trong bao lâu? Tuy tôi đang trách móc em học sinh này, nhưng thật sự là nói cho ai nghe? Cho cả lớp nghe. Các em nữ sẽ lưu lại ấn tượng gì? Khi tìm đối tượng phải tìm người có tâm trách nhiệm, mới có thể nương tựa được. Những bạn nam khác cũng sẽ phản tỉnh một chút: “Mình có ý thức trách nhiệm chưa?” Vì vậy, rất nhiều vắc xin phòng ngừa phải được tiêm từ rất sớm, không nên đợi đến lúc chúng gạo nấu thành cơm rồi mới tiêm, lúc đó thì không còn kịp nữa. Cho nên đây là thói quen xấu của người thứ hai, chúng ta phải trị tận gốc.

Người thứ ba, người Do Thái bước ra, rất cung kính đi đến trước mặt của trưởng giám ngục cúi chào thật sâu rồi nói: “Cảm ơn ông đã cho tôi chiếc điện thoại này. Ba năm nay, thông qua chiếc điện thoại này mà tôi biết được rất nhiều tin tức bên ngoài và cũng đã làm một số đầu tư, cho nên hiện giờ tôi đã có một ít vốn, cuộc đời sau này tôi sẽ sống tốt hơn.” Cho nên, ba người đã lựa chọn ba điều

không giống nhau, nên tạo ra vận mệnh khác nhau. Chúng ta tuyệt đối không mong muốn con cái chúng ta vì một số thói quen xấu mà khiến cho đời này của chúng bị đọa lạc, cho nên từ nhỏ bạn nên trị tận gốc những thói quen không tốt của chúng.

Còn có một tập tính cũng sẽ hại bản thân, cũng gây ra tan nhà nát cửa, đó là cờ bạc. Nếu một nam sinh thích cờ bạc, thì tuyệt đối không kết giao với nam sinh này vì rất nguy hiểm. Bởi vì nam sinh ấy không cách nào kìm chế được máu cờ bạc, rất có thể đem tài sản trong nhà, thậm chí đem sản nghiệp tổ tiên đều tiêu vào cờ bạc.

Các vị thánh hiền Trung Quốc đã nêu ra, con người có bốn thói quen cần phải đối trị là “kiêu, xa, dâm, dật”, kiêu ngạo, xa xỉ, dâm, dật. Chúng ta đối chiếu một chút, điều thứ nhất bản thân mình có hay không? Cái gọi là “tu thân mới có thể tề gia”, nếu bản thân mình có thì phải nhanh chóng sửa đổi. Sau đó đối chiếu một chút, hiện nay con cái có thói quen này không? Nếu có thì phải mau chóng giúp chúng sửa đổi, phía trước chúng ta có nói “phải trưởng dưỡng điều thiện, còn cần phải giúp sửa lỗi”. “Kiêu” là kiêu ngạo. Không nên tăng trưởng kiêu ngạo, vì một khi kiêu ngạo thì không chỉ không nâng cao được học vấn của bản thân, mà trong vô hình cũng đánh mất nhân duyên gặp được quý nhân của mình. Một người có đạo đức, học vấn thì thích kết giao tiếp với người như thế nào? Khiêm tốn. Chỉ cần bạn kiêu ngạo thì những người này sẽ tự mình bỏ đi.

Tôi rất may mắn, lúc tôi đang học trung học cơ sở, thầy giáo của tôi, một hôm thầy giáo môn lý - hóa của tôi đã viết một dòng chữ, bắt đầu từ hôm đó trở đi tôi không dám quên, thầy ấy viết: “Con người không thể kiêu ngạo, nhưng không thể không có khí phách.” Khi thầy viết ra câu này, dường như có một tia sáng soi vào nội tâm tôi, bởi vì dưới chủ nghĩa học vị, rất ít khi nghe được lời dạy bảo về cách làm người, thật sự là vậy. Câu này đã để lại ấn tượng rất sâu trong tôi. Cho nên chúng tôi cũng kỳ vọng bản thân mình không được ngạo mạn.

Khi tôi học ở Úc, đúng lúc gặp được rất nhiều trưởng bối, khi học đến: “Kính chú bác, như cha ruột; kính anh họ, như anh ruột”, đột nhiên tôi cảm thấy học xong thì phải làm ngay, hơn nữa tôi cũng cảm nhận sâu sắc người làm cha mẹ thật sự không dễ dàng. Mà người làm cha mẹ không chỉ bỏ công sức cho con cái, mà mỗi ngày họ cũng cống hiến cho xã hội. Vì vậy khi tôi trở về phòng liền bắt đầu đi tìm các vị trưởng bối, tôi hỏi: “Xin hỏi ông sinh vào năm nào ạ?” Ông nói số tuổi, nếu ông lớn tuổi hơn ba của tôi, tôi nói: “Con chào bác Đàm!” Thừa các bạn, việc cúi người xuống chào này đã xảy ra biến đổi hóa học gì? Khi tôi cúi

người xuống rồi ngẩng lên, vị trưởng bối này cười đến mức không khép miệng lại được, ông nói: “Bay mấy chục nghìn dặm còn nhận được đứa cháu trai”, ông rất vui. Tôi tiếp tục hỏi vị khác, khi hỏi đến tiên sinh Trần, tôi nói: “Con chào chú Trần”, bởi vì chú ấy nhỏ tuổi hơn ba tôi. Đột nhiên có một vị trưởng bối đi đến, ông nói: “Chú cũng muốn”, đó là chú Lư, người ảnh hưởng rất sâu sắc đến cuộc đời của tôi sau này.

Sau sự việc này, tôi nghĩ vị trưởng bối này thật sự vô cùng yêu thương bảo hộ những văn bối như chúng tôi, ông sợ chúng tôi không gọi ông là chú, còn tự mình đi đến nói “chú cũng muốn”, đang tạo cơ hội cho những văn bối như chúng tôi. Tôi cũng rất cung kính cúi đầu chào chú: “Con chào chú Lư.” Sau cái cúi đầu này, cuộc đời của tôi liền xuất hiện sự thay đổi cực lớn. Cho nên thưa các bạn, có cần phải dạy lễ phép không? Cần. Chiều ngày hôm sau, chú Lư gọi tôi đến, ngồi ở ghế ngoài phòng khách, chú nói với tôi, lúc chú hai mươi chín tuổi đã làm tổng giám đốc rồi. Tổng giám đốc này không phải tự mình phong, nghe nói hiện nay một biển quảng cáo rơi xuống có thể trúng phải mấy người làm tổng giám đốc, không phải loại tổng giám đốc này. Mà là cổ đông của công ty ngồi hai hàng, từng người chất vấn chú là nếu công ty xảy ra vấn đề gì, khi nhân sự xuất hiện tình huống gì thì anh nên giải quyết như thế nào, đều cần công phu và kinh nghiệm thật sự. Chú đều đối đáp trôi chảy, bắt đầu từ năm hai mươi chín tuổi chú đã làm tổng giám đốc chuyên nghiệp, chuyên giúp người khác giải quyết nguy cơ của công ty. Người có năng lực như vậy chúng ta rất khó gặp được! Kết quả thật may mắn, bởi vì hành động lễ phép của chúng tôi khiến trưởng bối cảm thấy rất vui mừng, “thanh niên hiện này mà vẫn còn lễ phép như vậy”. Cho nên, chú vừa ngồi xuống, liền nói không biết mệt cho tôi nghe về kinh nghiệm và trí tuệ mấy chục năm cuộc đời của chú.

Tôi càng nghe thì vừa mừng vừa lo. Tôi lo điều gì? Lo nhãn quan của mình quá kém, “không nhận ra mặt mũi thật sự của núi Lư”, bởi vì [lúc cúi chào] chú Lư ngồi ngay bên cạnh mà tôi cũng không nhìn ra. Nhưng cũng thể hội được một đạo lý trong đó, người thật sự có năng lực thì càng như thế nào? Khiêm hạ. Giống như người chủ hàng xóm rất thân thiết vậy, tuyệt đối không khoe khoang điều này điều nọ với bạn. Hơn hai tiếng đồng hồ nói chuyện với chú, trong lòng tôi rất xúc động, ngay lúc đó tôi chỉ muốn làm một động tác, làm động tác gì? Lúc đó tôi thật sự thể hội sâu sắc được, vì sao người Trung Quốc coi trọng sư đạo như vậy? Tại sao vậy? Bởi vì một người thầy đích thực là vô tư, chỉ muốn dùng trí tuệ của mình để thành tựu cho cuộc đời của bạn, hoàn toàn không cầu sự báo đáp của

bạn. Lúc đó thể hội rất sâu sắc, đã lập tức quỳ xuống. Lúc trẻ chú Lư học Nhu đạo cho nên động tác đặc biệt nhanh, chú lập tức kéo tôi đứng dậy và nói: “Không được đâu!” Vậy là tôi quỳ không thành công.

Kể từ ngày hôm đó, mỗi lần chúng tôi học xong, chú Lư nói: “Đến đây, chúng ta cùng đi đạo.” Vừa đi chú vừa hỏi tôi: Hôm nay con nghe Đề Tử Quy cảm thấy như thế nào? Nghe Câu Chuyện Giáo Dục Đức Hạnh cảm thấy như thế nào? Tôi kể cho chú về tâm đắc của tôi, chú liền nói: “Con nhìn chưa đủ sâu, con nhìn chưa đủ rộng.” Chú liền phân tích từng điều một cho tôi nghe. Vì vậy, tuy chỉ sống bên cạnh chú hơn hai tháng nhưng đích thực những gợi ý mang lại cho cuộc đời tôi, không phải hai tháng có thể tính ra được, thật sự là trợ lực suốt cả cuộc đời. Ngoài hai tháng này ra, sau khi rời nước Úc, chỉ cần có cơ hội tôi đều chủ động gọi điện thoại cho chú Lư, chú cũng rất vô tư cho tôi nhiều kiến nghị rất hay, nhiều gợi ý rất hay. Cho nên thừa các vị phụ huynh, không thể tăng trưởng kiêu ngạo, gọi là “tự mãn chuốc tổn hại, khiêm nhường được lợi ích”, nhất định phải trưởng dưỡng thái độ khiêm hạ cho con cái.

Điều thứ hai là “xa”, xa xỉ. Nếu một đứa trẻ sống xa xỉ thì rất khó thay đổi, bởi vì từ “xa xỉ” quay lại “tiết kiệm” rất khó. Có một thầy giáo dạy thư pháp, một hôm phụ huynh học sinh gọi điện thoại cho thầy, nói hôm nay xin đến đón con muộn một chút. Sau đó nói với thầy giáo, có thể nhờ thầy giáo ăn tối với con ông ấy được không, sau đó ông ấy mới đến đón con. Thầy giáo đồng ý, cùng với đứa bé học tiểu học này đi ăn tiệm. Vừa bước vào, đứa bé này liền cầm thực đơn lên rồi nói: “Đến đây!” Nhân viên phục vụ đến, đứa bé nói: “Cho con hai lon coca.” Nhân viên phục vụ đi lấy coca, đứa bé liền nghênh ngang bắt đầu chọn món ăn, sau đó coca được mang đến, em chỉ “món này, món này, món này”, đều do em tự chọn món. Thầy giáo nhìn em sững sờ, đợi em chọn xong, thầy lấy thực đơn lại xem thì thấy những món được chọn đều rất đắt tiền.

Thưa các bạn, đứa bé này học theo ai? Cha em làm quan. Bạn xem hành vi xa hoa này của người cha đã trực tiếp truyền cho ai? Đứa con này. Vì vậy quý vị phụ huynh, chúng ta không nên thường xuyên dẫn con cái vào chốn ăn uống xa hoa, chúng quen ăn uống xa hoa như vậy, đương nhiên không quen ăn những món thanh đạm. Hơn nữa, đi đến những nhà hàng lớn đều sẽ nhìn thấy những hành vi không tốt của một số người lớn, cho nên những nơi con cái không nên đến, những nơi không cần thiết đến thì không nên dẫn trẻ con theo. Vì vậy phải cẩn trọng, không nên nuôi lớn thói xa hoa cho con cái.

Mẹ tôi ít khi trang điểm, khi đi đến những nơi trang trọng mới trang điểm nhẹ một chút, cho nên hai người chị của tôi cũng không trang điểm nhiều. Nhưng khá thú vị là không trang điểm ngược lại da dẻ rất đẹp. Vì vậy, trên làm dưới noi theo. Trong Chu Tử Trị Gia Cách Ngôn có nhắc đến: “Tôi tớ chớ dùng người tuân tú khô ngô, thô thiếp phải tránh trang điểm sắc sỡ.” Vì vậy, người làm vợ hàng ngày không nên trang điểm lộng lẫy, vì ra ngoài sẽ như thế nào? Sẽ có một đám ruồi, vừa quấy nhiễu mình, vừa quấy nhiễu người khác, điều này không tốt. Có một đứa bé đúng lúc sắp đi ra ngoài cùng với cha mẹ của em, mẹ của em trang điểm rất đẹp, đứa bé liền nói với người mẹ: “thô thiếp phải tránh trang điểm sắc sỡ”, bởi vì em vừa học thuộc Chu Tử Trị Gia Cách Ngôn. Hai vợ chồng nhìn nhau mà cười, người mẹ cảm thấy đứa con hiểu đạo lý, nên tự mình đi trang điểm nhạt bớt một chút. Vì vậy, không nên nuôi lớn những thói phù phiếm xa hoa này.

Tiếp theo, “dâm”. Thông thường cách nhìn của người thế gian thì “dâm” là nữ sắc, thực ra không chỉ là nữ sắc mới là dâm, chữ “dâm” này là nói con người chìm đắm vào một số dục vọng nào đó mà không thể tự thoát ra. Ví dụ nói trẻ em hiện nay một khi chơi điện tử, một khi lên mạng internet thì mất bao lâu? Mấy tiếng đồng hồ, chơi rồi mất hết ý chí. Vì vậy, những thứ vui chơi cũng nên hạn chế chúng. Thực ra, khi một người thật sự cảm nhận được niềm vui của câu học vấn, khi chúng thật sự cảm nhận được sứ mệnh trên vai của chúng, thì chúng sẽ không tiêu tốn rất nhiều thời gian vào những sự việc không liên quan với cuộc đời của mình. Thay vì chúng ta ở đó liên tục bảo chúng không nên làm cái này, không nên làm cái kia, chỉ bằng mở rộng tâm lượng của chúng, để chúng có được chí hướng cho cuộc đời của mình; sau đó bạn dẫn dắt chúng cùng nhau học tập, nuôi lớn thái độ hiếu học của chúng. Việc này rất quan trọng.

Cuối cùng là chữ “dật”, phóng dật, chính là chơi bời lêu lổng. Chúng ta thấy rất nhiều gia huấn, đều vô cùng chú trọng bồi dưỡng thái độ cần cù cho con cái. Trong Chu Tử Trị Gia Cách Ngôn, câu đầu tiên nói rằng: “Hừng sáng liền thức dậy, vậy nước quét dọn sân, trong ngoài phải gọn sạch. Đêm đến khi đi ngủ, đóng khóa cửa ra vào, phải tự mình kiểm tra.” Vì vậy, trước đây có rất nhiều công việc trong nhà là ai làm? Con cái làm, chúng lao động thì mới không ham chơi lười làm. Khi con cái biết gánh vác một phần công việc trong nhà thì chúng mới thể hội được sự vất vả của người làm việc là như thế nào! Vì vậy chúng ta có đề cập đến, lao động mới biết cảm ơn. Bạn có phát hiện tâm cảm ơn của con cái hiện nay rất khó khởi lên được hay không? Nguyên nhân là gì vậy? Bởi vì chúng là “trà đến mới chìa tay, cơm đến mới há miệng”. Có một bạn nhỏ sau khi nghe

xong, liền nói với chúng tôi: “Thưa thầy, nếu trà đến không chìa tay, cơm đến không há miệng thì làm sao ăn được?” Thật sự là không biết sự vất vả trong dân gian.

Có một em nhỏ, thầy giáo của em vì dùng Đệ Tử Quy để dạy học sinh, thầy nói với các em rằng: “Sinh nhật là ngày người mẹ gặp nạn.” Thế nên, trước đây đến ngày sinh nhật đều nghĩ đến bánh sinh nhật, hiện nay thì đã khác, dẫn dắt chúng vào ngày sinh nhật nên tận tâm nhiều hơn một chút để cho cha mẹ không phải vất vả như vậy. Có một bé gái học lớp ba, sau khi em về nhà, à học lớp bốn. Sau khi về nhà, em nói với mẹ: “Con muốn xào một đĩa rau cho mẹ”, em ấy muốn xào dưa leo. Vừa bước vào, bởi vì chiều cao không đủ, em bung một cái ghế tới rồi đứng lên, tiếp theo đổ dầu vào chảo thì dầu bắn lên, em liền đi tìm cái găng tay lớn, sợ tay bị dầu bắn trúng nên đeo găng tay vào. Tiếp theo đổ dưa leo vào, dầu bắn lên như thế nào? Càng cao hơn. Trong tình thế cấp bách, em liền chạy đi lấy cái mũ bảo hiểm của ba đội lên, đầy đủ vũ trang, cuối cùng mồ hôi nhễ nhại mới xào xong đĩa rau. Tin rằng em bung đĩa rau đó ra, trong lòng có trưởng thành không? Sau này ăn thức ăn do mẹ nấu, liệu em còn chê này chê nọ hay không? Sẽ không. Có bỏ công sức ra thì em mới biết, mẹ mình vừa đi làm vừa nấu nhiều đồ ăn như vậy thật không dễ dàng. Vì vậy, có lao động thì mới biết cảm ơn. Bạn xem, chúng ta làm xong công việc đầu tiên, tiền lương chỉ có một chút xíu như vậy, bỗng nhiên cảm thấy tiền như thế nào? Rất khó kiếm, cũng sẽ cảm nhận được rằng trước đây mình tiêu tiền quá nhiều, thật có lỗi với ai? Cha mẹ. “Người đâu phải thánh hiền, ai mà không có lỗi”, vì vậy bây giờ phải tiết kiệm.

Điều thứ hai, ngoài lao động vất vả mới biết cảm ơn, những đứa trẻ thường lao động thì rất cần cù. Chịu khó rất có lợi cho thân thể, mà trong quá trình chúng làm việc, chúng cũng luôn động não, vì vậy những học sinh thường giúp đỡ làm việc nhà thì đầu óc đặc biệt linh hoạt. Có một số em có thành tích rất tốt, nhưng ở nhà chẳng làm việc gì, bạn sắp xếp công việc cho chúng làm, có khi cũng bị chúng làm cho tức chết, bởi vì chúng không có kinh nghiệm. Tôi còn gặp một em học sinh, chỉ cần gặp bất cứ việc gì thì nhất định em đó bảo mẹ gọi điện nói với tôi. Tôi liền nói với em đó: “Em trực tiếp nói với thầy được rồi, làm gì phải phiền đến mẹ em như vậy?” Đầu em đó cúi thấp như thế này, lần sau vẫn bảo mẹ gọi điện thoại cho tôi. Bởi vì con cái ít khi gánh vác công việc, nên khi đối mặt với công việc thì sợ sệt, thực ra như vậy là hại con cái.

Thứ ba, lao động sẽ tăng thêm ý chí của con người. Chú Lư đã từng nói, khi chú còn nhỏ, đúng lúc chum nước nhà hàng xóm hết nước, mẹ của chú nói:

“Lại đây, đi gánh nước đổ đầy chum đi.” Chum nước của nhà ai vậy? Chum nước của nhà hàng xóm. Lúc đó đã hơn bốn giờ, khoảng bốn năm giờ rồi, mà gánh nước thì phải đi đến cạnh con suối nhỏ, vì vậy cả đi lẫn về, hơn nữa không phải gánh một lần là có thể đầy, mà phải gánh hai lần, có thể gánh xong hai lần này cũng đến tám, chín giờ. Có đi gánh nước không? Thời đó con cái rất tôn kính cha mẹ, “cha mẹ bảo, chớ làm biếng”, cho nên phải đi gánh, về đến nhà đã tám chín giờ, mới ăn cơm canh nguội lạnh. Bạn nữ làm vậy không? Có nữ làm vậy không? Nếu bạn không nữ thì sẽ không nuôi chúng thành nhân tài giống như chú Lư được. Mẹ chú biết nên giúp đỡ người khác nhiều hơn, tiện thể rèn luyện ý chí của chú.

Chú nói mỗi lần đối mặt với áp lực rất lớn, áp lực công việc, trong đầu chú đều hiện lên một hình ảnh, chính là lúc chú đi gánh nước, chú nghĩ: “Mình sắp không chịu nổi nữa rồi, nếu như không chịu nổi nữa thì ở lại chỗ này cũng vô dụng, nên vẫn phải kiên trì bước từng bước một.” Cho nên, khi đối diện với thách thức thì ý nghĩ đầu tiên của chú là gì? “Phải vượt qua.” Vì vậy, lao động sẽ làm cho ý chí của một người không ngừng nâng cao. Thưa các bạn, con trẻ ngày nay có phải là thiếu những điều này hay không? Đúng vậy! Vì vậy phải nhanh chóng dạy con cái làm việc nhà nhiều hơn, đóng góp công sức nhiều hơn, mới có thể tăng trưởng những đức hạnh tốt, thái độ tốt. Hôm nay chúng ta giảng tới đây thôi. Cảm ơn mọi người.